

การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางด้านจิตวิทยา Collecting and Analyzing Headings in the Thai Psychology Subject

แพรวพรรณ มุขจร¹, ประภาส พาวินันท์², พิมลพรรณ เรฟเพอร์ ประเสริฐวงศ์³, ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี⁴

¹สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

²คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

³ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ประเทศไทย

⁴รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประเทศไทย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ (1) เพื่อรวบรวมคำศัพท์ภาษาไทยด้านจิตวิทยาจากพจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา (2) เพื่อวิเคราะห์ประเภทหัวเรื่องภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาสำหรับใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่อง (3) เพื่อตรวจสอบหัวเรื่องภาษาไทยทางด้านจิตวิทยากับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบการใช้คำศัพท์ภาษาไทยทางด้านจิตวิทยา จำนวน 232 คำ จากคำภาษาอังกฤษ 103 คำ พบว่า มีการใช้เป็นหัวเรื่อง 144 คำ โดยสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการใช้เป็นหัวเรื่องมากที่สุด จำนวน 104 คำ คิดเป็นร้อยละ 44.83 รองลงมาคือสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 101 คำ คิดเป็นร้อยละ 43.53 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 83 คำ คิดเป็นร้อยละ 35.77 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 76 คำ คิดเป็นร้อยละ 32.75 หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 63 คำ คิดเป็นร้อยละ 27.15 และสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 54 คำ คิดเป็นร้อยละ 23.27

คำสำคัญ : การวิเคราะห์หัวเรื่อง; หัวเรื่องภาษาไทย; ศัพท์จิตวิทยา

Abstract

In this thesis (1) The researcher collected psychology terms from four psychology dictionaries. The researcher also used various English terms corresponding to Thai terms with similar meaning. (2) Next the researcher only selected single nouns and groups of words or phrases. (3) Then, the researcher analyzed the Thai words in psychology in accordance with subject headings on the basis of subject headings in the online public access catalogue (OPAC) at six university libraries offering programs in psychology.

The results in examining the use of the 232 Thai words in psychology on the basis of the corresponding 103 English words, the researcher found that 144 words were used as subject headings. It was found that the Central Library at Srinakharinwirot University used them as subject headings at the highest level, 104 words (44.83 percent). Next in descending order were the Chulalongkorn University (CU) Library with 101 words (43.53 percent), the Khon Kaen University (KKU) Library with 83 words (35.75 percent), the Ramkhamhaeng University (RU) Central Library with 76 words (32.75 percent), the Thammasat University (TU) Libraries with 63 words (27.15 percent), and the Sukhothai Thammathirat Open University (STOU) Library with 54 words (23.27 percent).

Keywords: Analyzing heading; Thai heading; Psychology subject

บทนำ

ผู้ใช้บริการสารสนเทศเป็นตัวกลางประสานระหว่างผู้ใช้กับทรัพยากรสารสนเทศทั้งในรูปสิ่งพิมพ์และรูปแบบอื่น ๆ ที่มีอยู่ในแหล่งต่าง ๆ ทั่วโลก ห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารสนเทศ ได้จัดทำเครื่องมือค้นหาทรัพยากรสารสนเทศในลักษณะรายการบรรณานุกรมที่ให้ข้อมูลชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง การจัดพิมพ์และรายละเอียดอื่น ๆ โดยจัดทำในรูปบัตร รูปเล่มหนังสือ และฐานข้อมูลบรรณานุกรมแบบออนไลน์หรือโอเพ็ก (Online Public Access Catalog - OPAC) (มาลี ถ้ำสกุล, 2558, หน้า 11) การสร้างเครื่องมือช่วยค้นมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ค้นหาและใช้ข้อมูลที่ปรากฏไปยังทรัพยากรสารสนเทศหรือวัสดุสารสนเทศอีกทอดหนึ่ง และทำให้การเข้าถึงสารสนเทศได้ง่ายและรวดเร็ว

ห้องสมุดได้วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศแต่ละรายการ เพื่อสรุปและแปลความว่าสารสนเทศนั้นมีเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใด แล้วจึงกำหนดสัญลักษณ์หรือคำศัพท์เพื่อใช้แทนเนื้อหาสาระโดยรวม มักนิยมเรียกสัญลักษณ์หรือคำศัพท์เหล่านี้ว่า ศัพท์ดรรชนี การวิเคราะห์เนื้อหาทำได้หลายลักษณะ โดย

มีทั้งการใช้แรงงานมนุษย์และการใช้โปรแกรมอัตโนมัติ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว โดยทั่วไป การวิเคราะห์เนื้อหาของสารสนเทศสามารถจำแนกย่อยออกเป็นการวิเคราะห์คำแทนสาระหรือหัวเรื่อง การวิเคราะห์หมวดหมู่ และการวิเคราะห์เพื่อจัดทำเรื่องย่อหรือสรุปเนื้อหาสำคัญ ในการวิเคราะห์หัวเรื่องหรือคำแทนสาระสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละรายการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ใช้ค้นหาเรื่องที่ต้องการได้ ซึ่งคำแทนสารถียมนิยามเรียกว่า หัวเรื่อง โดยจัดทำในรูปบัญชีคำศัพท์ เพื่อให้ใช้คำศัพท์ได้อย่างมีมาตรฐาน หรืออาจใช้คำแทนสาระตามที่ปรากฏในทรัพยากรสารสนเทศ นั้น ๆ ได้โดยอิสระ (สีป่าน ทรัพย์ทอง, 2558, หน้า 17) ตัวอย่างของการใช้บัญชีคำศัพท์เพื่อควบคุมการกำหนดหัวเรื่องเช่น การกำหนดให้ใช้คำ “วิวัฒนาการ” แทนคำว่า “ความก้าวหน้า” “การพัฒนาการ” แต่หากไม่มีการควบคุมคำศัพท์ดังกล่าว สาระเดียวกันอาจมีการกำหนดหัวเรื่อง ทั้ง 3 คำ คือ วิวัฒนาการ ความก้าวหน้า และการพัฒนาการ ทำให้ต้องใช้คำศัพท์ทุกคำในการค้นหา จึงจะได้ผลการค้นอย่างครบถ้วน

หัวเรื่องเป็นคำศัพท์ควบคุมที่กำหนดตามกฎหมายอย่างมีมาตรฐาน มีการตรวจสอบกับพจนานุกรม ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการการกำหนดหัวเรื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทางภาษา และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนราชบัณฑิต ลักษณะของคำที่กำหนดใช้เป็นหัวเรื่องนั้นจะเป็นคำนามคำเดียว หรือสองคำขึ้นไป หรือกลุ่มคำหรือวลีที่สั้น กระชับ มีความหมายชัดเจน ไม่กำกวม ที่สามารถแทนเนื้อหาของสาระของทรัพยากรสารสนเทศได้ หัวเรื่องมีทั้งหัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อย ทั้งนี้ เพื่อแสดงเนื้อหาสาระได้อย่างกว้าง ๆ และอย่างเฉพาะเจาะจง เพื่อให้ตรงกับเนื้อหาของสาระของทรัพยากรสารสนเทศ และกำหนดให้หัวเรื่องเดียวกันสำหรับทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทที่มีเนื้อหาสาระอย่างเดียวกัน (จิตติยา รัตน์ อินทวงศ์, 2558, หน้า 5)

สำหรับคู่มือที่ใช้ในการกำหนดหัวเรื่องฉบับภาษาไทยที่เป็นที่นิยม ได้แก่ หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย จัดทำโดยคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และหัวเรื่องภาษาไทย จัดทำโดยรองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ส่วนคู่มือที่ใช้ในการกำหนดหัวเรื่องฉบับภาษาอังกฤษที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ บัญชีหัวเรื่องของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Subject Headings -- LCSH) และบัญชีหัวเรื่องของซีเยิร์ส (Sears List of Subject Headings) ซึ่งบัญชีหัวเรื่องดังกล่าวไม่ได้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันทำให้การกำหนดหัวเรื่องไม่สอดคล้องกับวิทยาการที่เปลี่ยนไป (สุชาติ พุทธิมา, 2560, หน้า 183)

จิตวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์สาขาที่ได้รับการยอมรับว่ามีบทบาทและความสำคัญในการดำรงชีวิตของบุคคลทั้งทางด้านส่วนตัวด้านครอบครัวด้านการประกอบอาชีพรวมทั้งการอยู่ร่วมกันของผู้คนในสังคม (เต็มศักดิ์ ทวณิช, 2558, หน้า 11) จิตวิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิญญาณ หรือจิตใจของสิ่งมีชีวิต โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งจะรวมถึงอารมณ์ การนึกคิด การรับรู้ และพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ (สงกรานต์ ก่อธรรมนิเวศน์, 2552, หน้า 303) ในประเทศไทย สถาบันการศึกษาแทบทุกแห่ง ได้จัดการเรียนการสอนวิชาจิตวิทยาอย่างกว้างขวางและในหลายสาขาด้วย

กัน ทั้งในระดับต่ำกว่าปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท จนถึงปริญญาเอก สมาคมวิชาชีพทางจิตวิทยาทั้งในและต่างประเทศได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อที่จะช่วยในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ และให้ความช่วยเหลือต่อสังคม ดังนั้นมีความต้องการผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาจิตวิทยาเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยแก้ไขและลดปัญหาต่าง ๆ ทางสังคมและการทำงาน รวมทั้งช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีศักยภาพ มีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุข และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อความสงบมั่นคงและเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย (อุบลวรรณ ภวากานันท์ และคนอื่น ๆ , 2552, หน้า 5) ความรู้ความเข้าใจในวิชาจิตวิทยาจะช่วยให้ นักจิตวิทยา นักศึกษา นักบริหาร นักวิชาการ และบุคคลทั่วไปสามารถนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้แต่ละบุคคล ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมตามวัย เพื่อให้เป็นคนดี มีปัญญา และดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามความต้องการขององค์การ สังคม และประเทศชาติ (เฉลียว พันธุ์สีดา และสมร ทองดี, 2558, หน้า 238) ห้องสมุดจึงเห็นความสำคัญของการรวบรวมจัดเก็บและการให้บริการสารสนเทศ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์สารสนเทศในการทำงานและพัฒนาวิชาการให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญหัวเรื่องที่มีความสำคัญในการค้นหาสารสนเทศ เพราะถ้าเกิดให้หัวเรื่องที่ผิดหรือหัวเรื่องไม่ครอบคลุมจะส่งผลต่อการค้นหาหัวเรื่องนั้น ๆ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้รวบรวมหัวเรื่องทางด้านจิตวิทยาเนื่องจากสาขาจิตวิทยามีหลากหลาย มีการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดหัวเรื่องหรือการใช้คำในการกำหนดหัวเรื่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ของการศึกษาด้านจิตวิทยาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้รวบรวม วิเคราะห์ และตรวจสอบการใช้หัวเรื่องด้านจิตวิทยา เพื่อให้ได้บัญชีหัวเรื่องด้านจิตวิทยาที่มีความสมบูรณ์ เพื่อให้บรรณารักษ์ใช้ในการกำหนดหัวเรื่องอะไร และผู้ใช้บริการได้นำไปใช้เป็นคำเพื่อค้นคืนและเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างเฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีประโยชน์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหัวเรื่องของกลุ่มคณะทำงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมคำศัพท์ภาษาไทยด้านจิตวิทยาจากพจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา
2. เพื่อวิเคราะห์ประเภทหัวเรื่องภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาสำหรับใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่อง
3. เพื่อตรวจสอบหัวเรื่องภาษาไทยทางด้านจิตวิทยากับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

คำถามของการวิจัย

1. คำศัพท์ภาษาอังกฤษทางด้านจิตวิทยาที่ใช้แทนคำในภาษาไทยมากกว่าหนึ่งคำมีมากน้อยเพียงใด
2. คำศัพท์ภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาที่เข้าเกณฑ์หัวเรื่องแต่ละประเภทมีมากน้อยเพียงใด

3. หัวเรื่องภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาในระบบการสืบค้นของห้องสมุดมากนัก้อยเพียงใด

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางด้านจิตวิทยา

ความหมายการจัดเก็บสารสนเทศ มาลี ล้าสกุล (2553, หน้า 6-7) กล่าวว่า การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ (Information Storage and Retrieval- -ISR) มีการกำหนดความหมายไว้หลากหลาย โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ การจัดเก็บสารสนเทศ (information storage) และการค้นคืนสารสนเทศ (information retrieval) การจัดเก็บสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างและควบคุมทางบรรณานุกรมโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการทำรายการและข้อมูลบรรณานุกรมในลักษณะเก็บข้อมูลเข้าแฟ้มข้อมูล จัดเตรียมแฟ้ม รวมไปถึงการจัดทำสื่อจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่าง ๆ และฐานข้อมูลเพื่อการค้นหาและค้นคืนสารสนเทศ

ความหมายการค้นคืนสารสนเทศ (Information Retrieval System -- IR) อุไร ทองหัวไผ่ (2554, หน้า 4) เป็นระบบที่จัดการประมวลผลสารสนเทศประเภทเอกสาร (Document) ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร บทความ เป็นต้น ซึ่งปัญหาในปัจจุบัน คือ เอกสารมีจำนวนมาก การค้นหาเอกสารหรือข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ไม่สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว

หัวเรื่อง พิมลพรรณ เรพเพอร์ ประเสริฐวงศ์ และคณะ (2558, หน้า 221) ได้ให้ความหมายของกลุ่มคำหรือชื่อเฉพาะต่างๆที่กำหนดเพื่อใช้แทนเนื้อเรื่องซึ่งตรงกับเนื้อหาส่วนใหญ่ของหนังสือแต่ละเล่ม หัวเรื่องส่วนมากจะเป็นคำสั้น ๆ กะทัดรัดได้ใจความครอบคลุมเนื้อเรื่องของหนังสือทั้งเล่ม เช่น หนังสือหลักการ หัวเรื่องของหนังสือเล่มนี้คือ การจัดการหนังสือประวัติศาสตร์ไทยหัวเรื่องก็จะเฉพาะเจาะจงลงไป คือ ไทย-ประวัติศาสตร์

ความสำคัญของหัวเรื่อง จิตยารัตน์ อินทวงศ์ (2558, หน้า 6-7) กำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนสาระความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อแสดงเนื้อหาสาระของทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท หัวเรื่องจึงมีบทบาทในองค์การสารสนเทศ ทั้งในด้านการจัดเก็บ ค้นคืนเพื่อให้บริการ และจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มีดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดเก็บ หัวเรื่องกำหนดขึ้นเป็นเครื่องมือที่ใช้แทนเนื้อหาสาระทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ทำให้เนื้อหาที่คล้ายคลึงกันอยู่ใกล้กัน
2. ด้านการค้นคืนเพื่อให้บริการ หัวเรื่องช่วยในการให้บริการสารสนเทศแก่ผู้ใช้ โดยใช้หัวเรื่องในการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ช่วยให้ผู้ใช้บริการสารสนเทศสามารถค้นหา และเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

3. ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ทำให้ทราบว่าทรัพยากรสารสนเทศในหัวข้อนั้น ๆ มีหรือไม่ มีปริมาณมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาเพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศต่อไป

วิธีการกำหนดหัวเรื่อง สุนีย์ กาศจำรูญ (2552, หน้า 77) กล่าวว่า การกำหนดหัวเรื่องเป็นงานสำคัญสำหรับบรรณารักษ์ผู้จัดทำรายการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด

1. เพื่อเป็นเครื่องมือใช้แทนเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ ทำให้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันอยู่ในที่เดียวกัน เป็นประโยชน์ในการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ

2. เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็วและสามารถเชื่อมโยงไปยังหัวเรื่องอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงได้

3. เพื่อช่วยในการค้นคืนทรัพยากรสารสนเทศมีประสิทธิภาพและทราบว่าทรัพยากรสารสนเทศอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง

4. เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ เช่น วิเคราะห์หมวดหมู่ การจัดทำบรรณานุกรมและตรรกะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กาญจนลักษณ์ โคตรเมือง (2556) ศึกษาเรื่อง การรวบรวมหัวเรื่องภาษาไทยที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรมท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำฐานข้อมูลหัวเรื่องภาษาไทยที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ปรากฏในหนังสืออ้างอิงประเภทสารานุกรม จำนวน 35 เล่ม ตรวจคำศัพท์กับคู่มือหัวเรื่องมาตรฐานภาษาไทย 3 รายการ และฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ (OPAC) ของห้องสมุด 3 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า คำศัพท์ที่ได้จาก วัฒนธรรมไทยภาคอีสาน มีจำนวน 1,662 คำ คิดเป็นร้อยละ 74.30 ธรรมชาติและการท่องเที่ยวเขตภาคอีสาน จำนวน 575 คำ คิดเป็นร้อยละ 25.70 ลักษณะของหัวเรื่องส่วนใหญ่เป็นคำนามเฉพาะ จำนวน 1,424 คำ คิดเป็นร้อยละ 63.63 รองลงมา คือคำนามทั่วไป จำนวน 813 คำคิดเป็นร้อยละ 36.34 หัวเรื่องส่วนใหญ่เป็นชื่อสถานที่ จำนวน 597 คำคิดเป็นร้อยละ 26.69 รองลงมาคือชื่อหน่วยงานนิติบุคคล จำนวน 290 คำคิดเป็นร้อยละ 12.96

กันยารัตน์ ทองแก้ว (2559) ศึกษาเรื่อง การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ คำศัพท์ทางกฎหมายจากพจนานุกรมนิติศาสตร์ 3 ฉบับ เสนอผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายให้ประเมินความเหมาะสมและนำคำศัพท์ที่รวบรวมไปตรวจสอบการใช้กับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ผลการตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางกฎหมายภาษาไทย ทั้งหมด 641 คำ ไปตรวจสอบกับระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า มีการใช้ทั้งหมด 164 คำ คิดเป็นร้อยละ 25.53 แบ่งเป็นหัวเรื่องประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 107 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.66 และกลุ่มคำหรือวลีจำนวน 57 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.87 เมื่อจำแนกตามห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการใช้คำศัพท์มาก

ที่สุด จำนวน 134 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.90 รองลงมาคือสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 82 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.79 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 80 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.48 และสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 63 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.82

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คำศัพท์ภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาจากพจนานุกรมจิตวิทยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คำศัพท์ภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาจากพจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา จำนวน 4 เล่ม ดังนี้

วิทยาการ เชียงกูล. (2552). อธิบายศัพท์จิตวิทยาและการพัฒนาตนเอง. กรุงเทพฯ: สายธาร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา. กรุงเทพฯ: โอเดีย สแควร์.

สมภาพ เรืองตระกูล. (2553). พจนานุกรมคำศัพท์จิตเวชศาสตร์และจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

2. การรวบรวมคำศัพท์ทางด้านจิตวิทยา ผู้วิจัยได้รวบรวมคำศัพท์ภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาจากพจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

2.1 การคัดเลือกคำศัพท์ภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาที่เป็นคำนามจากศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเดียวกันที่ใช้แทนในภาษาไทยหลายคำ คือ คำที่ใช้ในภาษาไทย 2 คำและคำที่ใช้ในภาษาไทย 3 คำ

2.2 การคัดเลือกคำศัพท์ภาษาไทยจิตวิทยาที่เข้าเกณฑ์การเป็นหัวเรื่องใหญ่สองประเภท คือ หัวเรื่องใหญ่ประเภทคำนามและหัวเรื่องใหญ่ประเภทกลุ่มคำหรือวลี

3. การตรวจสอบคำศัพท์ทางด้านจิตวิทยา ในขั้นตอนการตรวจสอบคำศัพท์ทางด้านจิตวิทยากับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นคำศัพท์ด้านจิตวิทยาภาษาไทยที่รวบรวมไว้ไปตรวจสอบกับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 6 แห่ง คือ (1) สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2) หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (3) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (4) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง (5) สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (6) สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 แหล่งที่มาของคำศัพท์ด้านจิตวิทยา

คำศัพท์ทางจิตวิทยาภาษาอังกฤษจำนวนทั้งหมด 196 คำ ส่วนใหญ่ใช้คำแทนในภาษาไทย 2 คำ จำนวน 153 คำ คิดเป็นร้อยละ 78.07 และคำแทนในภาษาไทย 3 คำ จำนวน 43 คำ คิดเป็นร้อยละ 21.93

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การใช้คำศัพท์ทางจิตวิทยาสำหรับใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่อง

คำศัพท์ทางจิตวิทยาที่ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ ส่วนใหญ่เข้าเกณฑ์หัวเรื่องประเภทคำนามเดี่ยว จำนวน 222 คำ คิดเป็นร้อยละ 51.03 และประเภทกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 213 คำ คิดเป็นร้อยละ 48.97

คำศัพท์ทางจิตวิทยาภาษาไทยทั้งหมด ส่วนใหญ่เข้าเกณฑ์ประเภทหัวเรื่องที่ใช้นามเดี่ยว จำนวน 153 คำ คิดเป็นร้อยละ 35.17 และประเภทกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 79 คำ คิดเป็นร้อยละ 18.16

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบการใช้หัวเรื่องด้านจิตวิทยาจากฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้นำคำศัพท์ทางจิตวิทยาที่รวบรวมไว้ตรวจสอบการใช้เป็นคำค้นประเภทหัวเรื่องกับระบบการสืบค้นฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (Online public access catalog - - OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ดังนี้ (1) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (2) สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (3) สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น (4) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง (5) หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (6) สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คำศัพท์ทางจิตวิทยาที่ใช้แทนในคำในภาษาไทยหลายคำนี้ นำไปใช้ในระบบการสืบค้นออนไลน์ของห้องสมุดจำนวน 103 คำ ส่วนใหญ่คำในภาษาอังกฤษ 1 คำ ใช้คำแทนในภาษาไทย 2 คำ จำนวน 77 คำ คิดเป็นร้อยละ 39.28 และใช้คำแทนในภาษาไทย 3 คำ จำนวน 26 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.27

คำศัพท์ทางจิตวิทยาภาษาไทยที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ (OPAC) ทั้งหมด จำนวน 144 คำ คิดเป็นร้อยละ 62.07 แบ่งเป็นหัวเรื่องประเภทคำนามคำนามเดี่ยว จำนวน 116 คำ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 28 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.07

คำศัพท์ทางจิตวิทยาภาษาไทยที่ใช้เป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มากที่สุด จำนวน 104 คำ คิดเป็นร้อยละ 44.83 รองลงมาคือ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 101 คำ คิดเป็นร้อยละ 43.53 มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 83 คำ คิดเป็นร้อยละ 35.77 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 76 คำ คิดเป็นร้อยละ 32.75 หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 63 คำ คิด

เป็นร้อยละ 27.15 สำนักหอสมุด สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 54 คำ คิดเป็นร้อยละ 23.27

คำที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 84 คำ คิดเป็นร้อยละ 32.21 ส่วนกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 20 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.62

คำที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสำนักงานวิทย-ทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 85 คำ คิดเป็นร้อยละ 36.64 ส่วนกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 16 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.89

คำที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 66 คำ คิดเป็นร้อยละ 28.45 ส่วนกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 17 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.32

คำที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 62 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.13 ส่วนกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 14 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.03

คำที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดแห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 56 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.13 ส่วนกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.02

คำที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของสำนักบรรณ-สารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ส่วนใหญ่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 49 คำ คิดเป็นร้อยละ 21.12 ส่วนกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.15

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การรวบรวมและวิเคราะห์หัวข้อเรื่องภาษาไทยทางด้านจิตวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมคำศัพท์ทางด้านจิตวิทยา โดยรวบรวมคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำที่มีความหมายเหมือนกัน คัดเลือกเฉพาะคำนามเดี่ยว และกลุ่มคำหรือวลี มาทำการวิเคราะห์ตามประเภทหัวข้อเรื่อง แล้วนำคำศัพท์ภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาที่รวบรวมได้ นำไปตรวจสอบการใช้เป็นหัวข้อเรื่องจากฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีที่เปิดสอนสาขาจิตวิทยา 6 แห่ง ซึ่งนำมาอภิปรายดังนี้

คำศัพท์ทางด้านจิตวิทยาภาษาไทย จำนวน 232 คำ เข้าเกณฑ์คำที่ใช้เป็นหัวข้อเรื่องจำนวน 144 คำ แบ่งเป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 116 คำ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 28 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.07 คำที่ไม่ใช่ในระบบการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 88 คำ แบ่งเป็น

คำนามเดียว จำนวน 37 คำ คิดเป็นร้อยละ 15.95 และกลุ่มคำหรือวลี จำนวน 51 คำ คิดเป็นร้อยละ 21.98 คำศัพท์ที่ไม่ใช่ในระบบสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด (OPAC) นั้น เป็นคำเฉพาะหัวเรื่องทางด้านจิตวิทยานั้นครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน จิตวิทยาได้แตกแขนงออกไปเป็นหลายสาขาโดยเน้นศึกษาพฤติกรรมในแงุ่มที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับแต่ละจุดมุ่งหมายของแต่ละสาขา ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นสาขาต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้ (1) จิตวิทยาทั่วไป ทฤษฎีพื้นฐานทางจิตวิทยา ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมโดยทั่วไปของมนุษย์ (2) จิตวิทยาทดลอง ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตในแต่ละด้าน เช่น การเรียนรู้ การจำ การลืม โดยการใช้การทดลองเป็นหลักสำคัญในการศึกษา (3) จิตวิทยาเชิงสรีรวิทยา เป็นจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์อันเป็นพื้นฐานของการเกิดพฤติกรรมโดยเน้นเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่การทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมโดยเฉพาะ (4) จิตวิทยาพัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาสมาชิกใหม่ตั้งแต่แรกเกิดเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป (5) จิตวิทยาสังคม ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทความสัมพันธ์และพฤติกรรมของบุคคลในสังคม การเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมของแต่ละเชื้อชาติและวัฒนธรรม (6) จิตวิทยาการศึกษา เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ตรงตามปรัชญาการศึกษา (7) จิตวิทยาคลินิก ศึกษาถึงสาเหตุความผิดปกติทางด้านพฤติกรรมของบุคคลเพื่อหาทางบำบัดรักษาบุคคลที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์และมีอาการป่วยทางจิตใจรวมทั้งหาวิธีป้องกันแก้ไข ตลอดจนส่งเสริมให้คนมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น (8) จิตวิทยาให้คำปรึกษา ศึกษาถึงเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้บุคคลที่กำลังประสบปัญหาได้เข้าใจและเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา (9) จิตวิทยาอุตสาหกรรม ศึกษาการทำงานของบุคคลในโรงงานอุตสาหกรรมในแง่ของประสิทธิภาพในการทำงานวิธีการสร้างขวัญและแรงจูงใจ การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน ตลอดจนวิธีการประเมินผล (10) จิตวิทยาเปรียบเทียบ เป็นการศึกษาเรื่องความเหมือนและความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย (เดิมศักดิ์ คทวนิช, 2558, หน้า 15-16)

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการใช้คำศัพท์ทางด้านจิตวิทยาเป็นหัวเรื่องในระบบการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) มากที่สุด รองลงมา คือ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามลำดับ การที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการใช้หัวเรื่องด้านจิตวิทยามากที่สุด เนื่องจากใน พ.ศ. 2489 กระทรวงศึกษาธิการด้วยความช่วยเหลือขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้จัดตั้งสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กขึ้นในบริเวณวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ในปัจจุบัน) ต่อมา พ.ศ. 2518 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ได้ขยายงานด้านค้นคว้า

วิจัย และการสอนเกี่ยวกับจิตวิทยาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นในประเทศไทย ความสนใจในวิชาจิตวิทยามีมากขึ้น ในสถาบันการศึกษาแทบทุกแห่งได้จัดการเรียนการสอนวิชาจิตวิทยาอย่างกว้างขวางและในหลายสาขาด้วยกัน ทั้งในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอก มีผู้สนใจศึกษาสาขาจิตวิทยาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่นเดียวกับในต่างประเทศ และมีสมาคมวิชาชีพทางจิตวิทยาทั้งในและต่างประเทศได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อที่จะ ช่วยบริการและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและให้ความช่วยเหลือต่อสังคมในความร่วมมือของกันและ กัน สาขาจิตวิทยาในประเทศไทยจึงมีแนวโน้มที่จะมีความต้องการเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยแก้ไขและลดปัญหา ต่าง ๆ ทางสังคมและการทำงาน รวมทั้งช่วยพัฒนาทรัพยากรของประเทศให้มีศักยภาพเต็มประสิทธิภาพ มีสุขภาพจิตที่ดีมีความสุขและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อความสงบมั่นคงและเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย (จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 5)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้ทราบว่าคำศัพท์ทางด้านจิตวิทยาภาษาอังกฤษได้ใช้คำแทนในภาษาไทยหลาย คำ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์คำดังกล่าว มีข้อเสนอแนะที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. คำศัพท์ทางด้านจิตวิทยาภาษาอังกฤษได้ใช้คำแทนในภาษาไทยหลายคำ ดังนั้น การกำหนด คำค้นประเภทหัวเรื่อง เพื่อการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดจะต้องเลือกคำที่เหมาะสมและใช้ งานได้ดี
2. คำศัพท์ทางด้านจิตวิทยาภาษาอังกฤษที่ใช้คำแทนในภาษาไทย มีทั้งคำนามเดี่ยว และกลุ่ม คำหรือวลี ดังนั้นในการกำหนดคำค้นประเภทหัวเรื่อง จึงต้องมีความเข้าใจและเลือกใช้คำอย่างระมัดระวัง เพราะคำศัพท์ทางด้านจิตวิทยาส่วนใหญ่จะเป็นหัวเรื่องประเภทกลุ่มคำหรือวลี
3. ผลการตรวจสอบการใช้คำศัพท์ทางด้านจิตวิทยาพบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เปิด สอนหลักสูตรจิตวิทยา พบว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งใช้คำแทนในภาษาไทยแตกต่างกัน ดังนั้น บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรมีความร่วมมือกันในการ กำหนดคำศัพท์ภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาในการสืบค้นข้อมูลของห้องสมุด

เอกสารอ้างอิง

- กันยารัตน์ ทองแก้ว. (2559). *การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยทางกฎหมาย*. วิทยานิพนธ์ ศิลป ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กาญจนลักษณ์ โคตรเมือง. (2556). *การรวบรวมและวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น อีสาน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคนอื่น ๆ. (2552). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจลิยว พันธุ์สีดา และสมร ทองดี. (2558). สังคมศาสตร์: ทรัพยากรสารสนเทศทางการศึกษา และจิตวิทยา. ใน *เอกสารชุดแหล่งสารสนเทศทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 13, หน่วยที่ 4). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช.
- ฐิตยารัตน์ อินทวงศ์. (2558). หัวเรื่องและอรรถาภิธาน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนการวิเคราะห์สารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 4, หน่วยที่ 7). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เต็มศักดิ์ คทวนิช. (2558). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พิมลพรรณ เรพเพอร์ ประเสริฐวงศ์ และคณะ. (2556). *การใช้ห้องสมุด (LIS 1003 (IS 103))* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาลี ถ้ำสกุล. (2553). การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ. ใน *ประมวลสาระชุดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 4, หน่วยที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มาลี ถ้ำสกุล. (2558). สารสนเทศ การจัดการสารสนเทศ และสารสนเทศศาสตร์. ใน *ประมวลสาระชุดสารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น* (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: โอเดีย สแควร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- วิทยากร เชียงกุล. (2552). *อธิบายศัพท์จิตวิทยาและการพัฒนาตนเอง*. กรุงเทพมหานคร: สายธาร.
- สีปาน ทรัพย์ทอง. (2558). การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2). ใน *ประมวลสาระชุดสารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น* (หน่วยที่ 10). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช.
- สุชาติ พุทธิมา. (2560). *การวิเคราะห์และสร้างตัวแทนสารสนเทศ*. เชียงใหม่: ส.การพิมพ์.
- สุนีย์ กาศจำรูญ. (2552). *การจัดประเภทความรู้ (IS303)* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สงกรานต์ ก่อธรรมนิเวศน์. (2552). *ศัพท์ทางจิตเวช*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมภพ เรื่องตระกูล. (2553). *พจนานุกรมคำศัพท์จิตเวชศาสตร์และจิตวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.

อุบลวรรณ ภวกานันท์ และคนอื่น ๆ. (2552). จิตวิทยาการรู้ คิด และปัญญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.